

Sporod majskega zasedanja Zveze narodov:

Abesinija, avstrijski begunci, kitajska in španska spomenica

Ženeva, 22. apr. o. Iz priprav za prihodnji sestanek Zveze narodov se da sklepati, da bo zaradi vprašanj, ki jih bodo v Ženevi obravnavali, to zasedanje vzbudilo pozornost vsega sveta. Vprašanja iz mednarodne politike, ki bodo na sporodu zasedanja, so:

1. Kitajski poziv Zvezi narodov glede japonskega napada in prošnja za pomoč po ZN.
2. Položaj avstrijskih političnih begunciev, katerih število se je po priključitvi Avstrije k Nemčiji izredno pomnožilo.
3. Spomenica španske rdeče vlade glede nevrnevanja po zadnjih dogodkih na bojiščih.
4. Razprava o sedanjem položaju Abesinije in o rešitvi abesinskega vprašanja, kakor to

zahteva angleška vlada.

5. Preosnova ZN po predlogu Čileja.

Največ težav bo Svetu Zveze narodov priložilo pripravljanje prizadevanj abesinskega vprašanja. Nihče namreč ni pričakoval, da bi bivši abesinski cesar še pošiljal svoje zastopnike v Ženevo. Včeraj pa je tajništvo Zveze narodov dobilo od njega brzojavko, v kateri se sklicuje na določilo pakta Zveze, da ima vsaka država, ki njene zadeve pri Zvezi obravnava, pravico biti navzoča po svojih zastopnikih. Zato bo tudi negus poslal na sedanje zasedanje Zveze svoje odposlanece. Glavni tajnik Zveze, Avenol, je prejem brzojavke potrdil in stopil takoj v zvezo z angleško in francosko vlado ter z vsemi članicami Sveta. Navzočnost negusovih zastopnikov v Ženevi bo na potek posvetovanj močno učinkovala, čeprav ne bo mogla preprečiti končne odločitve. Angleška vlada je namreč sporočila, da kljub negusovi zahtevi ne bo v ničemer spremenila svojega predloga, naj Zveza abesinsko vprašanje enkrat za vselej reši.

Vprašanje je samo, kako se bo to zgodilo. Ena možnost je, da bo Svet Zveze narodov izjavil, da samostojne Abesinije ni več, s čimer je tudi navzočnost negusovih zastopnikov pri Zvezi nedopustna. Nekaterim se zdi rešitev preveč brezobzirna in pričakujejo, da bodo sovjetska Rusija, Kitajska in Nova Zelandija nasprotovala prenašanju reševanja abesinske zadeve, češ da se po negusovih podatkih še velik del Abesinije upira italijanski nadoblasti. Vendar bo angleška zahteva zmaga, če jo bodo podprle Poljska, Bolivija, Ekvador, Romunija in Belgija, ki so že priznale italijansko oblast v Abesiniji.

Zastopniki koroških Slovencev pr. H. terjevem namestniku

Celovec, 22. aprila. o. »Koroški Slovenci poročajo: »Minuli teden sta se zgledala v uradu pokrajinskega namestnika dr. Seyss-Inquarta zastopnika Slovenske prosvetne zveze g. dr. Jože Tischler in g. dr. Franc Petek. V imenu koroških Slovencev sta zagotovila lojalnost Führeru Adolfu Hitlerju in veliki Nemčiji in v dokaz predložila izid glasovanja 10. aprila na ozemlju, koder bivajo člani narodne manjšine. Zagotovila sta, da se je volilni boj vršil povsem nemoteno v vzorni disciplini in popolnem redu. Končno sta izrazila željo, naj bi nova država zaščitila kulturne pravice koroških Slovencev, kakor to odgovarja načelom narodnega socializma.

Zaplemba habsburškega imet a

Berlin, 22. aprila. AA. DNB: Listi, ki niso prijateljsko razpoloženi do Nemčije, so pisali o pregonu za Otonom Habsburškim tako, kakor da je bil izdan samo zato, da bi lahko zaplenili imetje Habsburžanov v Avstriji.

»Berliner Börsenzeitung« pa piše, da je bilo imetje Habsburžanov zaplenjeno že pred več tedni. Povzročil pa je to Oton Habsburški s svojo izjavo v »Petit Parisien«. Jasnje je, da njemu ne smejo biti na razpolago sredstva, s katerimi bi lahko financiral svoje veleizdajalsko delovanje. Ker je dne 13. marca s priključitvijo Avstrije k Nemčiji Oton Habsburški postal nemški državljani, je sprejel naše obvezo zvestobe do Nemčije in njenega voditelja. V svoji izjavi pa je pozval tujino na vojno proti nemškemu narodu in njegovemu voditelju. Po plebiscitu pa habsburškega vprašanja ni več in s tem morajo računati vsi, ki bi se hoteli vmešavati v nemške notranje zadeve.

„Tovariška sodišča“ v rdeči vo ski

Moskva, 22. aprila. o. »Krasnaja zvezda«, glasilo sovjetske vojske, prinaša vest, da je vrhovni poveljnik maršal Vorosilov odredil v vseh vojnih enotah ustanovitve tako zvanih »tovariških sodišč«, ki so jih odpravili takoj po revoluciji in državljanski vojni. Ta sodišča bodo vodili vojski sami, razsojala bodo po disciplinskih postopkih in manjših kaznivih dejanjih vojakov. S temi sodišči nameravajo dvigniti disciplino v rdeči vojski.

Mexico, 22. aprila. o. Poročajo, da prihaja Trocki vse bolj do prepričanja, da je sovjetska politična policija organizirala po Stalinovem naročilu proti njemu zaroto, ki naj ga spravi s sveta. Zato je prosil mehiško vlado, naj pomnoži stražo okrog njegove vile v predmestju Coyocacu, kar se je tudi zgodilo. Policija je na zahtevo Trockega tudi obklesala vse dreve okrog vile, da bi se napadale ne mogli skriti med listje. Proti Trockemu se v mehiških delavskih vrstah oglašajo vedno močnejši odpor. Delavstvo zahteva, naj vlada starega judovskega revolucionarja čim prej izžene.

S španskih bojišč

Salamanca, 22. aprila. AA. (Havas.) Vrhovno poveljstvo generala Franca objavlja, da je sedaj dolina Aran popolnoma zavzeta. Zavzeta sta tudi dva območja prelaza Pont du Roi in Potillon. V odseku Castellon so nacionalisti napredovali nekaj kilometrov proti jugu. Na madridski fronti je bilo odbitih več napadov.

Levo krilo čet generala Arande je včeraj dopoldne začelo prodirati proti jugu od Santa Madalena in ob 16 popoldne prišlo do Alcala de Ciber. Nacionalistične čete so tako zasedle tretjino pokrajine Castellon in več kilometrov obale ob Sredozemskem morju.

V dolini Aran so se številne republikanske čete vdale generalu Solcaigu ter izročile tudi precej vojne materiala. Južno od Ebra so nacionalisti zavzeli precejšnje kos zemlje med Sierra Bese in Sierra Maistraco. Čete generala Arande nadaljujejo svoj zmagovalni pohod.

Argentinska vlada je najela dve posojili, eno pri švicarskih bankah v znesku 40 milijonov švicarskih frankov, drugo pa pri holandskih v višini šest milijonov holandskih guilderjev.

Nemške oblasti odločno zanikajo, da bi bil bivši poslanik na Dunaju von Papen padel v nemilost in da bi bila policija prišla njegovega tajnika von Kettelerja, češ da so pri njem našli listine, ki poslanika močno obremenjujejo zaradi njegovega delovanja na Dunaju. Uradno poročilo pravi, da so take vesti smešne.

Albanskemu kralju Zogu so za poroko dala razna industrijska podjetja v Albaniji velika darila.

Ob 20 letnici ustanovitve češkoslovaške vojske izražajo Čehi hvaležnost Italiji

Praga, 22. apr. AA. (ČTK) Včeraj je Češkoslovaška praznovala 20-letnico ustanovitve češkoslovaških legij v Italiji. V vsej Češkoslovaški praznujejo spomin na slavn dan, ko je italijanska vlada priznala obstoj samostojne češkoslovaške vojske v Italiji. Vsi listi objavljajo dolge članke, posvečene zgodovini češkoslovaških legij v Italiji, objavljajo pa tudi ukaz predsednika češkoslovaške republike dr. Beneša, ki ga je izdal o priliki te svečane proslave. Časopisje posebno poudarja priznanje in hvaležnost češkoslovaškega naroda do Italije, zaradi njene pomoči v bojih za neodvisnost češkoslovaške države.

Ob 20-letnici ustanovitve češkoslovaških legij v Italiji je predsednik dr. Beneš objavil sledeč ukaz, ki so ga prebrali v vseh vojašnicah:

Danes slavimo 20-letnico organiziranja češkoslovaške vojske v Italiji, ki je postalo dejstvo po podpisih v Rimu 21. aprila 1918 med italijansko vlado in češkoslovaškim narodnim odborom. Ta dan je za nas zgodovinski dan, kajti ta organizacija nam je omogočila, da pokažemo svetui svojo vojaško hrabrost in visoko moralno, s katero je prevzel češkoslovaški narod Italijo je s priznanjem naše vojske v inozemstvu pod poveljstvom zaveznikov priznal tudi politično celotnost in nedeljivost celotne naše osvobodilne delavnosti v zamejstvu. Naša legija, ki je naša letela na žive simpatije, posebno pa na veliko pomoč tudi med italijanskim narodom, je v najkrajšem času mogla nastopiti. Naša vojska se more s ponosom spominjati na sijajne uspehe naših legionarjev na Pijavi, Bosaltu, Fonteli in po mnogih drugih znamenitih bojiščih, kjer so se borili ramo ob ramo z italijansko vojsko.

Mrzlična skrb za angleško varnost

Anglija kupuje v Ameriki „leteče trdnjave“

Newyork, 22. apr. AA. Reuter: Angleška letalska komisija je nakupila v USA več skupin vojnih letal. Sedaj pa bodo iz USA izvažali v Veliko Britanijo najprej tako zvane »leteče trdnjave« in pa poseben tip lovskih letal, ki dosežejo hitrost 500 milj na uro. Nove vrste lovskih letal pa še ne bo mogoče izvažati. Anglija bo lahko kupila tudi tako zvane »zračne ladje«, ki so namenjene za bombardiranje morskohal.

Ameriška vojska ima sedaj »leteče trdnjave« ogromnih razmerij. V Ameriki izdelujejo tudi še stratosferske bombe, ki bodo lahko brez pristanka leteli v Evropo in nazaj. Ta letala bodo imela šest ogromnih motorjev in bodo

Strahovite posledice potresa v Turčiji

London, 22. aprila. AA. (Reuter.) Po najnovejših poročilih iz Carigrada je potres, ki se je pričetil pretekli tork v Anatoliji, zahteval okoli 800 človeških žrtve; toliko je namreč mrtvih ali pa pogrešanih. Boje se, da žrtve še več. Preteklo noč so se potresni sunki od časa do časa ponavljali. Potres je opustošil večjo pokrajino, kakor so v začetku mislili, in pomeni pravo katastrofo. Sodijo, da je 50.000 ljudi brez strehe in da morajo prenočevati pod milim nebom, okoli njih pa zijajo globoke razpoke, iz katerih kipi vrela voda. Po nekaterih poročilih so po cele družine izginile pod razvalinami; večji del so žrtve ženske in otroci. Velika

Kand dat za novega predsednika Irske

Dublin, 22. aprila. AA. Zastopniki de Valerine in Cosgraveove stranke so se včeraj v parlamentu prvič po letu 1922 sestali na skupno sejo in soglasno sklenili ponuditi dr. Heidu, bivšemu vseučiliškemu profesorju, da naj sprejme kandidacijo za predsednika Irske. Heid je star 78 let.

Sklep poslancev je starega profesorja zelo iznenadil. Profesor se je že pred 20 leti umaknil iz javnega življenja in šele pred tremi tedni ga je de Valera imenoval za člana novega senata. Dr. Heid je protestant in bivši predsednik galske lige.

Profesor Heid je kandidacijo sprejel in pri volitvah najbrž sploh ne bo imel protikandidata. Predsedniška doba je določena na 7 let. Letna plača pa znaša 15.000 funtov šterlingov.

Uradno poročilo, ki ga je izdal poveljnik naše vojske na italijanskem bojišču konec svetovne vojne, in ki je za večne čase vklesano v palačo Venezia, je tudi spomenik naših legij, naše vojske v Italiji. Ne bomo pozabili niti enega onih politikov iz tiste dobe, ki so v kakršnikoli meri pomagali k našemu osvoboditvi. Sedajni predsednik italijanske vlade Mussolini je tudi med njimi. Poleg tega smo hvaležni Italiji za požrtvovalnost in samopremagovanje, s katerim nam je zatem pomagala priti domov, da se bomo proti napadom izra mej v letu 1919. Želim, da izročilo tega zgodovinskega sodelovanja italijanskega naroda s češkoslovaškim in izročilo naših skupnih bojev za svobodo vedno ostane živo v češkoslovaški vojski.

V podobnem smislu je na snojnji proslavi govoril vojni minister Mahnik, ki je poudarjal, kakšno podporo in pomoč so Čehi uživali med vojno od Italije. Največjo moralno oporo jim je nudil a svojimi članki sedajni voditelj Italije Mussolini, česar mu Češkoslovaška ne bo nikdar pozabila.

Pariz, 22. apr. Svečanosti ob 20 letnici češkoslovaške vojske pripisuje današnje pariško časopisje izreden pomen. Ukaz predsednika dr. Beneša, v katerem se zahvaljuje Italiji in njenemu voditelju za pomoč ob ustanavljanju češkoslovaške države ter priznanje italijanskega cesarstva po Češkoslovaški, razlagajo v Parizu kot znamenje vsemočnejšega prijateljstva med Italijo in CSR. To prijateljstvo je v sedanjem položaju še zlasti dragoceno in bo dobilo odmev tudi na prihodnjem zasedanju Male zveze. Zdaj so po jugoslovanskem zgledu že vse članice Zveze priznale italijansko cesarstvo, kar ne bo brez posledic za bodoče sodelovanje med Italijo in srednjeevropskimi državami.

Iz policijske kronike

Avtomobilske nesreče na Smartinski cesti prvotno osumljeni sofer Kazimir Baycon je bil po aretaciji včeraj zaslisan. Natančno je opisal, kako je prišlo do obžalovanja vredne nesreče, njemu samemu je zelo žal, kajti doslej še ni imel nikdar opravka s kazenskim zakonom zaradi nepravilne avtovožnje in je bil vedno zelo previden.

Po dejanskem stanju njega ne zadene bistvena krivda pri nesreči. Ko je videl otroka tik avtomobila, je skušal naglo kreniti nekoliko posevno na desno, kajti sicer bi bil avto otroka podrl, povozil in bi bila posledica hujša, otrok bi bil najbrž pač do smrti povožen. — Po zaslišanju je bil sofer Baycon takoj spuščen na svobodo. O nesreči je uvedena zakonita kazenskosodna preiskava.

Vesti 22. aprila

Sv. oče je včeraj sprejel v posebni avdienci letonskega zunanjega ministra Guldisa.

Dunajski kardinal Innitzer je za velikonočne praznike obiskal nemške cerkvene kneze, med njimi monakovskega kardinala Faulhaberja in predsednika nemških škofovskih konferenc vrtislavkega nadškofa Bertrama. Z njimi se je najbrž razgovarjal o bodočem stališču katoliške Cerkve do velike Nemčije, glede katerega mora med vsemi nemškimi cerkvenimi knezi vladati popolna enotnost.

Vsak češkoslovaški državljani v mestih, ki Stejejo nad 10.000 prebivalcev, bo moral imeti plinsko masko. Rok za nakup je določen na dva meseca.

Švicarski zvezni svet je poslal Zvezi narodov spomenico, naj da na sporod prihodnjega zasedanja zahtevu o popolni švicarski nevtralnosti.

Uprava belgijskih državnih radijskih postaj je zavrnila prošnjo levičarskih organizacij, da bi belgijski radio prenašal prvomajске svečanosti, ki jih bo francoska ljudska fronta priredila v Lilleu.

Angleški vojni minister Hore Belisha se je na Malti udeležil velikih združenih vojaških vaj mornarice, letalstva in kopne vojske.

Italijanskega časnika Barnizija, ki so ga japonske vojaške oblasti prijele v Mandžuriji, ker je nosil s seboj fotografski aparat, so na posredovanje italijanskega poslanika izpustili.

Izdaki za ameriško vojno oboroževanje so letos, v miru, štirikrat večji kakor pa so bili l. 1916, ko je Amerika stopila v vojno z Nemčijo.

AvtoBUS, poln potnikov, je padel v jezero pri Urfeldu na Bavarskem. Nesrečo je zakrivil snežni vihar. Dozaj se niso mogli ugotoviti, koliko ljudi je bilo v avtobusu.

Italijanski poslanik v Londonu grof Grandi je odpotoval v Windsor, kjer bo ostal nekaj dni kot gost angleškega kralja Jurija VI.

Tri urade za nabiranje prostovoljcev za Španijo je odprla litvanska policija. Podrejani so bili osrednjemu uradu v Uzhorodu na Češkoslovaškem.

Nemški filmski igralci Riefenstahlovi, režiserki filma o olimpijskih igrah v Berlinu, je grški poslanik izročil olivovo vejico z grške svete gore Olimpa v priznanje za zasluge, ki si jih je pridobila za Grčijo s svojim filmom.

Glavni tajnik Zveze narodov Avenol bo v kratkem odpotoval v London in Pariz ter se s tamšnjima zunanjima ministroma porazgovoril o vseh vprašanjih, ki so trenutno važna za Zvezo narodov.

Nova angleška komisija je odpotovala v Palestino in bo takoj začela s delom. Angleški listi pa pravijo, da bodo Arabci težko sprejeli kakršenkoli predlog te komisije, ki bi se nanašal na morebitno razdelitev Palestine.

2000 angleških županov bo vlada sklicala te dni v London, da se z njimi porazgovori o podrobnih izvedbi protiletalske obrambe v Angliji.

Sporazum med Francijo in Anglijo skušajo onemogočiti levičarski poskusi iz Moskve in iz Barcelone, pišejo nekateri pariški listi glede pogajanj med Italijo in Francijo.

Zaradi zaplemba mehiških petrolejskih vrelcev bo angleška vlada poslala v Mehiko novo spomenico, ki se nanaša na odškodnino za angleške lastnike teh vrelcev.

Zastopniki angleških ladjedelskih in orožarskih delavcev so se sestali včeraj v Manchesteru, da se posvetujejo o vladni zahtevi glede podaljšanja delovnega časa v obrambni industriji.

100 kmetijskih strokovnjakov iz naše države je odpotovalo v Italijo. Ustavili so se najprej v Gorici in si ogledali tamošnje vzorne kmetijske naprave. Od tam so odšli včeraj v Padovo.

Sestanek zunanjih ministrov baltičskih držav bo 19. maja v Rigi.

Bivši ameriški predsednik Hoover je izjavil časnika, da ne bo kandidiral pri predsedniških volitvah leta 1940.

Mrz je povzročil veliko škodo po vsej Holandiji, zlasti po ogromnih nasadih pomladanskega cvetja, tulip in hiacint.

O notranji političnih vprašanjih in njihovi rešitvi se je včeraj posvetovala češkoslovaška vlada na prvi seji, ki je bila sklicana po praznikih. Razgovarjali so se tudi o razpisu občinskih volitev, ki bodo v maršcem prinesle jasnost v češkoslovaško politično življenje.

Češkoslovaški socialni demokrati so z odobravanjem vzeli na znanje, da je CSR priznala italijansko nadoblast v Abesiniji.

Grško delavstvo bo slavilo 1. maj kot praznik delavske hvaležnosti do nove vlade, ki je dala delovnim slojem kruha in socialnega varstva.

Vloge pri italijanski poštni hranilnici so znašale konec januarja skoraj 44 milijard lir. V enem letu so narasle za pol milijarde.

Mednarodna konferenca za razmejitev ozemlja ob fužnem tečaju se bo najbrž sestala v kratkem, ker je izbruhnil spor med Norveško in Francijo zaradi nekaterih predelov, ki si jih laste eni kakor drugi.

20 letnico smrti nemškega letalca Richthoffena so praznovali včeraj v Nemčiji. Richthoffen je bil eden najslavnejših nemških vojskih pilotov in je med svetovno vojno sestrelil sam 81 francoskih in angleških letal.

Hitler je za svoj rojstni dan dobil čestitke od vseh evropskih vladarjev in od poglavarjev izvenevropskih držav.

Izredne vozne olajšave za skupinska potovanja na daljše proge pripravlja s 1. majem nemško železniško ministertvo. Olajšave bodo veljale tudi za tužce.

Število rojstev v Italiji je prve tri mesece letos naraslo v primeri z lanskim letom za 32.000.

Italijanske oblasti v Abesiniji so začele izdajati dnevnik »Corriere dell'Impero«, ki je namenjen abesinskemu prebivalstvu. Polovica lista je pisana v arabsčini, pol pa v ankarščini.

Osrednja zveza madžarskih Judov je poslala parlamentu protestno spomenico proti zakonu o ureditvi judovskega polžaja, ki ga je pripravila vlada. Spomenica pravi, da ta zakon krši ustavo, in kliče na pomoč tudi katoliško in protestantsko

Razpis praznih učiteljskih mest

Belgrad, 21. aprila. m. Prosvedno ministrstvo razpisuje v današnjih »Službenih novinah« natečaj za prazna učiteljska mesta v vsej državi. Prošnje za ta mesta je treba vložiti pri upraviteljih šol najdalje do 15. maja t. l. Prošnje za mesta, ki niso razpisana, se ne bodo sprejemale. Prošilci za razpisana mesta morajo imeti vse pogoje, ki se zahtevajo za ta mesta.

V območju dravske banovine se razpisujejo naslednja prazna mesta:

V Kranju: 1 moško prazno mesto, za katero je treba najmanj 10 let učiteljske službe, in 1 mešano (moško ali žensko) prazno mesto v Murški Soboti, za katero je treba 8 let učiteljske službe.

Razpisana so sledeča prazna mesta, za katera je treba 5 let učiteljske službe: v okraju Brežice: Brežice 1 moško mesto; v okraju Celje: v Vojniku 1 žensko mesto; v okraju Črnomelj: 2 mešani mesti v Metliki; v okraju Maribor: 2 mešani mesti v Kostanjevici; v okraju Maribor levi breg: 1 mešano mesto v Kamnici; v okraju Maribor desni breg: 1 mešano mesto v Limbušu; v okraju Ptuj: 3 mešana mesta v Hajdini; v okraju Smarje: 4 mešana mesta v Smarju.

Nadalje so razpisana sledeča prazna mesta: Okraj Brežice: Sv. Anton 1 mešano mesto, Artiče 1 moško mesto, Blanca 1 meš., Globoko 1 meš., Kaplja 1 moško, Pečice 1 žensko, Podstreda 2 ženski, Rajhenburg 2 mešani, Senovo 1 mešano, Zdole 1 mešano, Velika dolina 2 mešani, Pišce 1 mešano.

Okraj Celje: Dramlje 1 žensko, Svetina 1 žensko, Slivnica 1 žensko, Griže 1 žensko, Loke 1 moško.

Okraj Črnomelj: Adlešiči 1 mešano, Petrova vas 1 mešano, Preloka 1 mešano, Vinica 1 žensko, Radatoviči 1 mešano.

Okraj Dol. Lendava: Bogojina 1 mešano, Črenšovci 1 mešano, Dobrovnik 1 mešano, Dolga vas 1 mešano, Gamčani 1 žensko, Gomilica 1 žensko, Hotiza 1 mešano, Kapa 1 mešano, Petišovci 1 žensko, Velika Polana 2 ženski, Turnišče 2 mešani, Zamostje 1 žensko, Srednja Bistrica 1 mešano.

Okraj Gornji grad: Gorica 1 žensko, Gornji grad 1 mešano, Ljubno 1 mešano, Mozirje 1 moško, Rečica 2 mešani.

Okraj Kamnik: Blagovica 1 ž., Krašnja 1 m., Potok 1 m., Rova 1 m., Sv. Trojica 1 ž., Zalog 1 m. in 1 ž., Tunjice 1 m. in 2 m., Ihan 1 mešano.

Okraj Kočevje: Banja Loka 1 ž., Fara vas 1 m., Kočevska reka 1 meš., Rob 1 meš., Stalcarji 1 ž., Dobropolje 1 mešano.

Okraj Konjice: Sv. Florijan 1 ž., Konjice 1 ž., Lože 1 ž., Vitanje 1 ž. in 2 m., Zreče 1 ž.

Okraj Kranj: Besnica 1 m., Cerklje 1 meš., Podolica 1 m., Podbrezje 1 ž., Predoselje 1 ž., Senčur 1 meš., Trboje 1 m.

Okraj Krško: Cerklje 1 meš., St. Jernej 1 ž., Kal 2 ž., Trebelno 1 meš., Tržišče 1 ž.

Okraj Laško: Hrastnik 2 ž., Sv. Lenart 1 ž., St. Rupert 1 meš.

Okraj Litija: Sveta gora 1 ž., Kolovrat 1 ž., Sv. Križ 2 meš., Šmartno 1 ž., St. Vid 1 ž., St. Jurij 1 meš.

Okraj Ljubljana-okolica: Dolsko 1 ž., Javor 1 ž., Gornje Pirnice 2 meš., Sv. Križ 1 ž., Dobrova 1 meš., Drenov grič 1 m., Notranje godice 1 meš., Zaplana 1 m.

Okraj Ljutomer: Apače 2 meš., Cezanjevci 2 meš., Sv. Jurij 1 ž., Kaplja 2 meš., Križevci 2 m., Gornja Radgona 1 meš., Safarsko 1 ž., Ščavnica 1 m., Vutja vas 1 meš.

Okraj Logatec: Begunje 1 m., Cajnarje 1 ž., Rovte 1 meš., Ziri 1 ž.

Okraj Maribor levi breg: Sv. Ana 2 ž., Sv. Anton 3 meš., Sv. Barbara 1 ž., Sv. Benedikt 1 ž., Sv. Duh na Ostrem vrhu 1 ž., Gradišče 1 ž., St. Ilj 1 meš., Jarenina 1 meš., Sv. Jurij ob Pesnici 1 ž., Sv. Jurij v Slov. gor. 1 meš., Sv. Križ 1 ž., Gornja sv. Kungota 1 ž., Sv. Lenart 1 meš., Lokavec 1 ž., Sv. Martin 1 ž., Sv. Rupert v Slov. gor. 1 meš., Smarjeta ob Pesnici 1 meš., Sv. Trojica v Slov. gor. 1 ž., Zitečka vas 1 ž., Marija Snežna 1 meš.

Okraj Maribor desni breg: Dobrovec 1 ž., Lehan 1 meš., Makole 2 meš., Sv. Marijeta na Dravskem polju 1 meš., Sv. Marijeta na Pohorju 1 ž., Zg. Poljskava 1 ž., Rače 1 meš., Reka 1 ž., Ruše 1 meš., Slivnica 1 meš., Tinje 2 meš., Brezno 1 meš.

Okraj Murska Sobota: Bodonci 1 meš., Cankova 2 meš., Gederovci 1 ž., Gornja Lendava 1 ž., Gerlinči 1 ž., Gončevci 1 ž., Križevci 1 ž., Kruplinski 1 m., Kuzma 1 ž., Markovci 1 ž., Pertoča 1 ž., Gornji Petrovci 1 ž., Serdica 2 ž., Sv. Jurij 1 ž., Šulinci 1 ž., Tišina 1 meš., Vidonci 1 ž.

Okraj Novo mesto: Birčna vas 1 ž., Čatež 1 meš., Črmošnjice 1 m., Dolž 1 ž., Hinje 1 ž., Mirna peč 1 meš., Poljane 1 ž., Smarjeta 1 ž., Zagradec 1 ž., Zužemberk 1 meš., Ambrus 1 meš., St. Peter 1 meš., Dolnja nemška vas 1 meš., Podgrad 1 meš.

Okraj Dravograd: St. Daniel 1 ž., Kaplja 1 ž., Koflje 1 ž., Lokovica 1 ž., Muta 1 meš., Prevalje 1 meš., Sv. Primož 1 ž., Remšnik 1 ž., Ribnica na Pohorju 1 meš.

Okraj Ptuj: Sv. Bolfenk na Kogu 1 ž., Sv. Lovrenc v Slov. gor. 1 meš., Sv. Marijeta 2 meš., Sv. Miklavž 2 meš., Rudeč 1 ž., Sv. Tomaž 2 meš., Sv. Urban pri Ptuj 1 ž., Sv. Andraž v Haložah 4 meš., Sv. Barbara v Haložah 1 meš., Sv. Duh 1 ž., Majšperk 2 meš., Sv. Marko 2 meš., Naraple 1 ž., Nova cerkev 1 meš., Ptujška gora 1 meš., Sv. Vid 1 meš., Zavrč 2 meš.

Okraj Radovljica: Breznica 2 meš., Javorniški rovt 1 meš., Kamna gorica 1 meš.

Okraj Slovenji Gradec: Sv. Andraž 1 ž., Bele vode 1 ž., St. Ilj 1 meš., St. Janž pri Dravogradu 1 meš., St. Janž v Vin. gorah 1 ž., Pameče 1 m., Ravne 1 ž., Sele-Vrbe 1 ž.

Okraj Škofja Loka: Sv. Lenart 1 m., Poljane 1 meš., Sorica 1 ž., Zabrdo 1 meš., Črni vrh 1 mešano.

Okraj Šmarje: Sv. Urban 1 meš., Kozje 2 meš., Lenberd 1 ž., Sv. Peter pod Sv. gorami 1 meš., Podčetrtek 1 ž., Ponikva 1 meš., Prevorje 1 ž., Pristava 1 ž., Stopercje 1 meš., Sv. Vid pri Grobelnem 1 meš., Sv. Vid pri Planini 2 meš., Zibika 1 ž.

KINO SLOGA

Danes premiera BORNEO

vekega kulturno-zabavnega filma
v katerem nam pokaže najnovejša odkritja in prirodne lepote znani afriški raziskovalec Martin Johnson v svoji poslednji ekspediciji po otoku Borneo. — Lov na divje zveri, opice kače, ribe, ki se spenjajo po drevu, opasnosti in pragozdu, fantastične svečanosti domačinov.
Film v nemškem jeziku!

Bojni revii sta izpraznila stanovanje

Maribor, 21. aprila.

V mariborskem podzemlju je ime Stanka Novakovega dobro znano. Sicer je ta 33 letni mož izkušen trgovski pomočnik, je pa že popolnoma propadel. Do sedaj še nima na vesti kakih težjih pregreh, vendar je neprestano prihajal v konflikte z zakonom, ki so mu prinašali manjše policijske in sodne kazni. Lani pa, ko se je seznanil in sprijaznil s 50 letno bivšo kuharico Zofijo Rat, je izvršil večje prevar, zaradi katerih se je danes skupaj s svojo staro prijateljico zagovarjal pred malim senatom mariborskega okrožnega sodišča.

Novakovski in njegova prijateljica, ki v Mariboru nista imela nobenega kreditnega več, sta se lani meseca julija preselila v okolico. Podala sta se v Razvanje, kjer sta si našla stanovanje pri železničarji vdovi Tereziji Bohak. Odljubila sta, da bosta plačevala stanarino v redu, seveda pa nista imela namena držati svoje obljube, saj ni-

sta imela prav ničesar. Njuna sreča je bila, da je Bohakova kmalu potem hudo zbolela ter se je morala podati v mariborsko bolnišnico. Novakovski in Zofija Rat sta ostala sama v njeni hiši ter sta gospodarila na svojo pest. Nekajkrat sta Bohakovo obiskala v bolnišnici ter sta ji pripovedovala, da je donja vse v najboljšem redu, stanarino pa da ji bosta plačala potem skupaj za vse mesece nazaj, ko se vrne domov. Bohakova je bila dolge mesece v bolnišnici ter se je šele proti koncu leta vrnila ozdravljena. Ko je pa prišla domov, je videla, kako sta ji najemnika gospodarila. Stanovanje je bilo dobesedno izpraznjeno. Pokradla sta ji pohištvo ter ga prodala, pobrala sta vse, kar se je dalo spraviti v denar, na njen račun sta si naročila mleko, razno specerijo v trgovini, potem pa, ko je gospodinja prišla iz bolnišnice, sta izginila kakor kaka. Zapustila pa sta v Razvanju še cel kup dolgov v tamošnjih gostilnah.

Novakovski in Ratova sta se danes na vse načine izvijala, vendar jima tajenje ni nič pomagalo. Ratova je dobila 7 mesecev strogega zapor, v 2 leti izgube častnih pravic, Stanko Novakovski pa je dobil 5 mesecev strogega zapor in 2 leti izgube častnih pravic.

Mednarodni šahovski turnir v Ljubljani

Ljubljana, 22. aprila.

Na včerajšnjem 10. kolu mednarodnega šahovskega turnirja v Ljubljani se je polovica igralcev spustila v boj s kraljevim kmetom. Takšne igre pa so navadno izredno živahne že takoj v začetku, kajti že po nekaj potezih je odprto veliko število kombinacijskih možnosti. Za oko pa so te igre tudi precej divje, kajti pri vsaki potezi so skoro na vrsti nova presenečenja.

Vidmar ml. je tokrat imel nevarnega nasprotnika, Pirca. Pokazal pa je tudi tokrat svoje velike sposobnosti, kajti velemojster Pirc se je zman prizadeval, da bi ga obral za celo točko. Igra je bila dosti kratka, saj sta nasprotnika potegnila komaj vsak 20 potez in še sta si segla v roke. — Dr. Vidmar se je tudi moral kmalu pobotati s silnim Madžarom Szabom. — Tretja igra, ki je bila popolnoma še končana, je bila Preinfalkova, ki jo je igral in nesrečno izgubil z Nedeljkovičem. Mnogo si je Preinfalk obetal od svojih dveh nevarnih kmetov, od katerih naj bi se bil vsaj eden spremenil v novo kraljico, ki bi bila močnejša od stare. Zato je staro tudi žrtvoval, kar pa ni bilo tako nujno potrebno. Kadar kdo hoče dobiti vse, navadno ne dobi nič. Tako se je včeraj zgodilo tudi s Preinfalkom. — V končnici z enakimi lovci sta

se znašla Tartakower in Tot, toda Tartakower je obdržal kmeta več. Pred večernim nadaljevanjem se je Tot vdal brez boja, kajti predobro je preštudiral, da je na vsak način izgubljen. — Steiner in Trifunovič tudi še zvečer nista končala. Zdi se, da bo ta partija prinesla Trifunovičev poraz, ki je toliko dragocen za vse tiste, ki se še potegujejo za prvo mesto. — S pomočjo kmeta, ki ga je imel po prvi prekinitvi več, je Kostić brez presenečenja zmagal nad Bröderjem. — Zelo težka in zamotana je bila igra, ki sta jo igrala Sorli in Foltys. Sorli se je tudi v tej igri v začetku držal izredno dobro, nato pa je spet popustil in dovolil nasprotniku, da si je osvojil kvaliteto. Zvečer sta Foltys in Sorli naredila samo še par potez, naka je Sorli priznal svoj poraz. — Mnogo bolj ponižno se je končala kakor pa začela igra med Furlanijem in dr. Astalošem. Menda je bila ta igra v prvem delu najbolj divja, kar jih je bilo včeraj. Toliko sta se oba utrudila od tega boja, da sta se zvečer kar brez nadaljnega sporazuma za pol točke.

Stanje po 10. kolu: Kostić 8, Szabo 7 in pol, dr. Tartakower 6 in pol, dr. Trifunovič 6 (1), dr. Astaloš 5 in pol (1), Pirc 5 in pol, Bröder, Vidmar 5, Steiner, dr. Vidmar 4 in pol (1), Nedeljkovič 4 in pol, Foltys 4 (1), Furlan 3 in pol, Preinfalk, Tot 3, Sorli 1 (1).

V 11. kolu igrajo dr. Trifunovič—Furlan, Bröder—Steiner, Szabo—Kostić, Nedeljkovič—dr. Vidmar, Tot—Preinfalk, Sorli—dr. Tartakower, Pirc—Foltys, dr. Astaloš—Vidmar ml.

Šahovski turnir v Margate-u na Angleškem

Pred dvema dnevoma se je začel v angleškem obmorskem mestecu Margate mednarodni šahovski turnir, ki je po svoji zasedbi precej močan. Med drugimi igralci se ga udeležuje tudi svetovni šahovski prvak Aljehin. Včeraj so igrali drugo kolo, v katerem je Aljehin premagal Thomasa, Spielmann Milnerbarrya, Book in Golombek igre nista dokončala, Sergeant in Petrov sta remisirala. Aljehin je prvo partijo, ki jo je igral z Milnerbarryem, pri včerajšnjem nadaljevanju tudi dobil. Stanje je sedaj tole: Aljehin, Spielman 2, Petrov 1.5, Book 1, Sergeant pol (1).

Božidar Jakac razstavlja v Zagrebu

Zagreb, 20. aprila.

Božidar Jakac je ime, ki ne pozna samo ožja slovenska domovina, ampak tudi širša, lahko rečemo skoraj ves kulturni svet. Njegovo delo jo dobro znano tako v severnih evropskih deželah, na Švedskem in na Norveškem kakor tudi v Ameriki, v severni in latinski. Zagrebška javnost je zato z velikim zanimanjem pričakovala njegove prve samostojne razstave na zagrebških tleh.

Včeraj, dne 19. aprila, je bila v Ullrichovem salonu otvorjena ta Jakčeva samostojna razstava. Jakac je tu sicer že večkrat razstavljal svoja dela v kolektivnih razstavah likovnih umetnikov, nikdar pa še ni razstavljal samostojno. Zato je prav razumljivo veliko zanimanje občinstva, ki je ob uri otvoritve, včeraj ob enajstih, dobro napolnilo Ullrichov salon. Jakac tokrat razstavlja približno 60 svojih del, večinoma pastelov, ki jih je bil naslikal v Ameriki, v Norveški, na Hrvaškem, v Sloveniji, v Dalmaciji in najbližji okolici Zagreba. Razstavljenih je tudi precej izbornih pogojenih portretov, med katerimi so tudi obrazi številnih zagrebških odličnih osebnosti.

Božidar Jakac, ki je študiral v Čehoslovski ter je učenec znamenitih praških slikarjev Obrovskega, Franca Thieleja ter Augusta Brömseja je kmalu krenil svojo pota pri umetniškem prizadevanju, skrbno podpiri s tehnično spretnostjo, ki si jo je bil pridobil pri svojih učiteljih. Več let je preživel v Ameriki, kjer je portretiral najodličnejše ameriške osebnosti. Ustvaril je tudi več sijajnih pejzažev, ki so obrnili nase vso pozornost starega in novega sveta, saj je v njih vprav na sijajen način prikazal vzdušje in bistvo ameriške pokrajine, prirode in mest. Te svoje stvari je izdal v posebni knjigi »Odmevi rdeče zemlje«. Nekaj njegovih del so kupile najglasovitejše ameriške galerije in najzibarenejši privatniki, dokaza dovolj, kako na glasu je tam ta naš slovenski rojak. Jakac je zdaj star osemindeset let ter je v polnem razmahu svojega umetniškega delovanja in ustvarjanja.

Že prvi in drugi dan je Jakčeva razstava obiskala neverjetno mnogo Zagrebčanov, ki se zanimajo za likovno umetnost. Z živahnimi komentarji tolmačijo posamezna Jakčeva dela, ki jih enoglasno hvalijo. Kakor je videti po začetnem obisku, bo Jakčeva razstava, ki ostane odprta dooblihi štirinajst dni, doživela menda prav rekorden obisk. Razstava se nahaja kakor že rečeno, v Ullrichovem salonu na Illici, številka 40.

Zanimanje, ki ga Zagrebčani kažejo za umetniška dela tega našega znamenitega rojaka ponovno prila, da je slovenska likovna umetnost danes resnično na tako visoki stopnji, da zasluži upoštevanje vseh objektivnih ljudi, tudi takih, ki Slovencev sicer niso prav posebno naklonjeni.

Danes premiera odlične satire Hans Moser

v svoji nadodličnejši kreaciji in vlogi, ki nudi gledalcem obilo smeha in zabave
To je enkrat film, ki bo ugalal vsakemu človeku!

Moj sin, gospod minister

Kino Union Po operetnem oderskem komadu »Fiston« od Birabeana
Telefon 22-21 Uspeh te sičljne fil.m.komedije je brez primerel

100% smeha

ironija na moderne polit. razmere, zabavne spletke, da človek sploh ne pride iz smeha — Predstave ob 16., 19.15 in 21.15 uri

Ulica majke Jugovičev

Ljubljana, 22. aprila.

V časopisih smo že ponovno čitali, kako težko se najde kakšna ulica v Ljubljani, ker imamo zaradi priključitve sosednih občin sedaj več ulic istega imena. Težave pa so pri iskanju ulic tudi zaradi tega, ker nekatere ulice še niso dokončno zgrajene ter zato ni table z naslovom niti na enem niti na drugem koncu. Tako je skoraj nepoznana v našem mestu Ulica majke Jugovičev, ki se na enem koncu izteka na Šmartinsko, na drugem koncu pa na Linhartovo cesto. Dobrajena pa ulica ni ne na enem ne na drugem koncu in zato tuje ne more najti te ulice. Tudi domačini, ki prebivajo tam blizu, ne vedo za ime te ulice. Prosimi bi tedaj mestno občino, da dá postaviti na vsakem koncu te ulice, t. j. ob Šmartinski in ob Linhartovi ulici, tablo z napisom ulice. Take table vidimo v Zagrebu, Belgradu, pa tudi v inozemskih mestih. Prosimo!

Vesti iz Kranja

Žival ni vedno zanesljiva. Pred dnevi je opravljala živino posestnikova hči Ana Zebretova v Huhah pri Kranju. Preden je odšla iz hleva, je stopila k stari, sicer pohlevni kravi, in jo pogladila po hrbtu. Krava je nič hudega slutečo Ano nenadoma močno sunila z rogovi v trebuh, tako da se je ponesrečenka zgrudila na tla z glasnim krikom. Domači so takoj prihiteli na kraj poškodbe in odnesli ponesrečenko v sobo, hkratu pa so poklicali iz Kranja zdravnika, da ji je nudil prvo pomoč.

Blagoslovitev novega prapora v Predosljih pri Kranju. Fantovski odsek in dekliski krožek v Predosljih bosta priredila v nedeljo 8. maja lepo svečanost, in sicer blagoslovitev novega prapora. Novi prapor ne bo bogve kakšno dragocenost, preprosto bo, vendar lep in pomemben. Na močnem drogu, ki nosi napis Predoslje, bo na krogli počival orel z razpetimi krili. Na prapor bo vdela velik križ, ob straneh pa bodo trakovi v narodnih barvah. Pokroviteljstvo nad vso prireditvijo, ki bo v Pre-

dosljih ob blagoslovitvi tega prapora, je blagovolil sprejeti minister g. dr. Miha Krek, obred blagoslovitve pa bo opravil stolni kanonik g. dr. Gregor Zerjav. Za botro so naprosili gospo Milko Zabetovo, za botra pa g. dr. Albina Smajda. Na dan blagoslovitve bo popoldne na prostem pred župniščem telovadna akademija in nazadnje prosti zabava.

Iz ljubljanske bolnišnice

Stanje obeh žrtv avtomobilske nesreče na Šmartinski cesti, ki jih je šofer Kazimir Baveon takoj po nesreči prepejal v bolnišnico, se je do davi nekoliko izboljšalo. Deček, 7 letni Rudolf Otrin, ima prebito lobanjo. Delavec France Držanič pa je dobil pretres možganov in občuti tudi hude bolečine v želodcu.

V bolnišnico na kirurški oddelki je bil včeraj prepejan brezposelni delavec, 31 letni Anton Lukan. Pri nekem pretepu v St. Vidu so ga neznan fantje tako močno pretepili in ima poškodbe po nogah, rokah in na glavi. Fantje so ga s poleni in krepelci nabili.

»Prišezite mi, da ne boste mislili o meni nič slabega, pa tudi če boste kasneje zvedeli o meni karkoli.«

Trepetal je. Njeni pogledi so bili kot prošnje. Slutila je torej, da vem za nie nevredno skrivnost. Ah, kako je bilo mogoče, da sem se še dalje jezil nanjo. Nasprotno, jaz sem moral izbrati trenutke, ki mi ga je usoda tako nepričakovano ponudila, da bi napravil vendar že konec tej komediji, ki jo igram že ves mesec. Da, prišel je trenutek, da bom povedal Antiope resnico. Končno, če sem se lagal in če sem se izdajal za nekoga drugega, sem to naredil samo zaradi tega, da bi zopet videl njo. Ah, bi kaka ženska ostala brezdušna pri takem razlogu? Tako bi se tudi osvojeval in imel moč, rešiti se te ogašne pogodbe, ki me je vezala na lažnega dr. Grtlija. Tako bi lahko razkril tudi njegove načrte in tako se te strani odvrnil nevarnost.

»Sedaj me poslušajte, in začel sem se tresti po vseh udih.« Vzemimo, da se nekdo izdaja za kaj drugega, kakor je, in da si je ime in naslov nepravilno prilastil...»

Sunkoma je iztrgala svojo roko iz moje.

»Molčite, je šepetala. Prestrašen sem jo pogledal.

»Mislite si, sem skušal nadaljevati...»

»Molčite, je ponovila z glasom, ki me je presenetil.

Omahnila je in se naslonila s prekritimi rokami na vrata.

»Molčite, molčite.«

Ko sem se krenil, da bi jo prijel za roke, je sunkovito odprla vrat in zbežala v svojo sobo. Slišal sem, da je zaklenila vrata.

Ostal sem sam na hodniku.

Pierre Bénéoit:

VELIKI JEZ

38

Roman iz irskih bojev za svobodo

dom, ki je izražal strah, a čutila je, da je ves njen trud, da bi me spravila v dobro voljo, popolnoma zaman. Besede, ki eva jih govorila, so bile nepomembne. Vedela sva, da ne moreva varati drug drugega. Kadar postane laž še očitna, potem celo prestane biti laž.

Kmalu se nisva nič več trudila, da bi se pogovarjala.

Prišla sva do skale, ki je strmo padala v morje. Splezala sva nanjo. Na višini sto čevljev je bila na skali izdolbena klop, kamor sva sedla. Od tam sva opazovala morda uro ali dve uri divji boj med morjem in vetrom. Pod mrakom nebo so se podili veliki zelenkasti valovi v stisnjenih vrstah in se razbijali ob najinem vzniožu. Rumeni penasti kosmiči so izginjali pod najinimi nogami. Z otočnim in rezlim kričanjem so letali mimo naju galbi tako blizu, da bi se jih lahko dotaknili. Videla sva, kako obupno so se borili proti viharju, da jih ne bi pregnali s prostorov; nato so popustili in vihar jih je v svojem mračnem vrtincu odnašal tako, da so se zdeli ko žalostne, raztrgane čunje na razbiti jadrnici...

»Kako strahovito!«

Trepetal sem. Pogledal sem Antiope. Sedela je nepremično in imela glavo naslonjeno na roke. Slišal sem, kako je tiho ponovila:

»Kako strahovito!«

»Ah,« sem rekel, »kaj Vam je? Po-
vejte mi!«

Antiope ni odgovorila, jaz se pa nisem drznil še naprej siliti vanjo. Brez dvoma bi mi bila odgovorila: Čemu neki? In tudi če bi bila govorila z menoj in mi potožila svojo bol ter povedala svojo sramoto, kaj bi ji mogel reči v tolažbo. Treba mi je bilo samo trenutek pomisleka, da sem jo videl ob Ralphevem objemu in že sem jo sovražil!

Tretjič je ponovila:

»Kako strahovito!«

Kako je mogel ta človek, ta hlapec, dobiti tako veliko moč nad njo? Mislim sem na bojevitost dekletce iz Aix-les-Bains, na tistega otroka, na katerem je bilo videti, da je stopil v življenje z jahalnim bičem.

Kako jo je življenje izpremenilo.

»Vrniva se domov,« je dejala Antiope z glasom, ki je trgal srce.

Splezala sva navzdol. Tresla se je tako močno, da sem jo moral podpirati.

V pol ure sva prišla do gradu, ne da bi spregovorila besedico. Skupno sva šla po velikem stopnišču navzgor. Čisto mehantično sem spremljal grofico do vrat njene sobe.

Ko sem se hotel od Antiope posloviti, me je zagrabila za roko. Tiho in iscljaje je dejala:

Od tu in tam

Vrhbosanski nadškof dr. Šarič se je pripeljal v Dubrovnik v spremstvu dveh stolnih kanonikov. Namenil se je oditi za nekaj dni v samostan Saluator na Lapadu.

Ravnatelj ljubljanske opere g. Mirko Polič bo 2. maja dirigiral koncert belgrajske filharmonije na Kolarčevi univerzi. To bo že 7. koncert belgrajske filharmonije v tej sezoni. Poleg ljubljanskega dirigenta, ki si je pridobil velik sloves že na zadnjem združenem nastopu belgrajske, zagrebške in ljubljanske filharmonije, se bo predstavil belgrajskemu občinstvu tudi slovití francoski čelist Michelin.

Zanimanje za slavonsko hrastovino se je v zadnjem času zelo povečalo. Vsak dan prihajajo nova števila naročila ne samo od domačih lesnih podjetij, pač pa še v večji meri iz zamejstva, posebno iz Nemčije, Švice, Italije, Grčije in Anglije. To hrastovino obdelujejo povečini doma tako, da izvažajo v tuje države les prve vrste, kakršnega rabijo tuji mizarji za najdragocenejše pohištvo. Slavonski hrast uživa v svetu velik sloves. Pravijo, da je ta hrastovina sploh najboljša v Evropi. Vsi znaki kažejo, da se bo izvoz slavonskega hrasta v bodoče še povečal.

Do težke železniške nesreče bi bilo že spet kmalu prišlo na Sargan planini v Bosni. Belgrajski osebni vlak je v bližini kraja, kjer se je pred nedavnim pripetila huda železniška nesreča, ki je zahlevala 7 človeških žrtve, spet naletel na progi na velik kup kamenja, ki se je moral malo pred prihodom vlaka zrušiti na progo. Strojevodja je sicer opazil to kamenje na progi, toda ni mogel več preprečiti, da ne bi lokomotiva zavozila na kup. Lokomotiva in še trije železniški vozovi so bili težko poškodovani. Človeških žrtve tokrat k sreči ni bilo. Trdijo, da je tudi prejšnja nesreča povzročil suh plaz, ki je zasul progo.

Tako hladne pomladi že 25 let ni bilo, pravijo ljudje iz okolice Novoga Sada. V donavski banovini je vse sadje, ki bolj zgodaj cvete, uničeno. Pa tudi pozna sadija letos ne bo kaj prida. Veliko škodo pa je letošnji spomladanski mraz povzročil tudi po vojvodinskih vinogradih.

S predstavniki belgrajske združene opozicije se je zadnje dni razgovarjal veljak bivše SDK dr. Hinko Krizman. Najprej je bil na obisku pri Ljubi Davidoviču in Miši Trifunoviču, včeraj pa se je sestel z Joco Jovanovičem. Njun razgovor, pravijo, je bil precej dolg. Takoj nato pa je govoril tudi z nekaterimi veljaki bivše SDK iz Vojvodine. Tako je zdaj dr. Krizman obiskal že vse, s katerimi se je nameraval sestati in je danes dopoldne odpotoval v Zagreb.

V tovarni aluminija v Lozovu se je v zadnjih mesecih proizvodnja te rude zelo povečala. Aluminij kupujejo pri nas številne evropske države, med katerimi je skoraj na prvem mestu Češkoslovaška. Zadnje dni so iz Lozova poslali na Češkoslovaško preko Italije 25 ton aluminija. Odpeljala ga je italijanska ladja »Monte Gargano«.

Težka avtomobilska nesreča se je te dni zgodila pri Čakovcu. V globok jarek se je prevrnil tovorni avtomobil, s katerim so se vozili s sejma v Koprivnici nekateri okoliški kmetje. Ko je prišel avtomobil še v bližino Čakovca, je privozil nasproti voz. Šofer je hotel takoj, ko je videl, da sta se konja ustrašila, avtomobil ustaviti. Ker pa se je prehitro zavrl, se je avto prevrnil v jarek. Na kraju dogodka je bila takoj mrtva Ana Zver, dva druga potnika sta dobila težke notranje poškodbe, deset pa jih je bilo lažje ranjenih.

Mesto ribjega olja je prodal sarajevski lekarnar Joki solno kislino neki tovarniški delavki. Delavka je prišla k temu lekarnarju in ga prosila, naj ji da steklenico ribjega olja. Lekarnar ji je natočil v steklenico neko tekočino in delavka je bila prepričana, da je res kupila ribjega olja. Ko pa ga je doma nekoliko spila, je nenadoma začutila v želodcu silno bolečino. Takoj se jo morali prepeljati v bolnišnico, kjer so zdravniki ugotovili, da je mesto ribjega olja spila žlico solne kisline. Ko je spet zapustila bolnišnico, je naznanila omenjenega lekarnarja ter ga obenem tožila pred sodiščem. Joki se je pred sodnijo zagovarjal s tem, da ne ve, če je omenjena delavka sploh kdaj prišla k njemu po ribje olje. Pa tudi, če bi bila prišla — pravi lekarnar — ji ne bi mogel dati mesta tega solne kisline, ker je sploh nima. — Sodnik pa mu tega ni hotel verjeti in ga je vseeno obsodil na 600 dinarjev denarne kazni.

Stavkali so zadnje dni tudi belgrajski krojaški pomočniki, ker so skušali s tem doseči zvišanje svojih prejemkov. Stavka je trajala celih dvajset dni, in sicer ravno v času, ko imajo krojači največ dela. Deloma so belgrajski krojaški pomočniki le uspeli. Dosegli so, da se zvišajo njihove plače za 10%. To velja tudi za tiste krojaške pomočnike, ki so zaposleni pri izdelovanju voljaških oblačil. Sklenjena je bila tudi nova kolektivna pogodba. Tako je bila po 20 dneh stavka le uspešno končana in so včeraj krojaški pomočniki že povsod odšli na delo.

»Poslanec« in »strelac« sta bila obsojena pred sodiščem v Jagodini vsak na 20 let robije. To sta bila najnevarnejša tička, ki sta v družbi še nekaterih drugih zloglasnih razbojnikov in tatov strahovala moravsko banovino. Pred nedavnim so ti lopovi prišli v roke pravice. Včeraj je bila tudi že končana sodna razprava proti njim. Razbojnika, od katerih se je eden večkrat predstavljal za »poslanca«, drugega pa so ljudje v strahu imenovali »strelac«, sta bila obsojena vsak na dvajset let robije. »Poslanec« je samo njegova mladostnost rešila glavo. »Strelac« pa je po razglasitvi sodbe pripomnil, da bi rad imel tri dni časa za premislek, če naj kazen sprejme ali ne.

Manj ozimine je bilo lansko jesen v Jugoslaviji posejane kot pa prejšnje leto, čeprav so bila vsa pričakovanja obratna. Da se bo površina s pšenico in drugim žitom posejana zemlje zadnje leto povečala, to bi vsak lahko pričakoval zaradi zvišanja cene našemu žitu, pa tudi zaradi tega, ker so bile vremenske razmere dosti boljše kot prejšnje leto. Uradni podatki pa kažejo, da so bili vsi ti računski prenašli, kajti površina zemlje, posejane s pšenico, se je v naši državi zmanjšala zadnje leto kar za 38.000 hektarjev. V L. donavski banovini in v Sloveniji imamo letos več ozimine posejane kot prejšnje leto, in sicer 16.000 hektarjev. Kot glavni vzrok, da je bilo letos na splošno manj ozimine posejane, navaja kmetijsko ministrstvo številne večje poplave, zaradi katerih po nekaterih krajih ni bilo niti mogoče pravočasno zemljo preorati. V Sloveniji pa je kljub temu, da tudi preteklo jesen ni bilo brez povodnj, bilo posejane 457 ha zemlje več kot prejšnje leto.

Danes nepreklicno zadnjikrat!

Grofica Walewska

Veliki filmski umotvor

Kino Mafica

Telefon 21-24

Vzajemnost katoliških Slovanov

Ljubljana, 20. aprila.

Pred kratkim je v založbi Slovenskega kluba izšlo obširno poročilo o kongresu zveze Slovanov katoliških akademikov in seniorjev, ki se je vršil v Ljubljani od 19.—22. julija 1937. V brošuri, obsegajoči 50 strani, je priobčenih več tehničnih člankov, ki razpravljajo o vzajemnosti katoliških Slovanov.

Prelat dr. Fr. Grivec ugotavlja v uvodu, da se Zveza slovanov akademikov mladine in inteligence zopet povrača po sedmih letih na slovanstva. Idejni program kongresa je bil pomembno razdeljen v dva dela s pogledom na dva motiva tesnejše vzajemnosti: pogled v preteklost slovanse krščanske ideje, drugič pogled na grozečo skupno nevarnost brezbožne anarhije, ki je Slovanom nevarnejša nego drugim narodom. Po davnem krščanskem običaju je slovanstva akadem. mladina hram katoliške slovanse vzajemnosti obrnila proti vzhajajočemu soncu in odprla okno na Vzhod, odkoder nam je prišlo sonce krščanstva po naših blagovestnikih sv. Cirilu in Metodu. V tem je tudi krščanski smisel vzajemnosti katoliških Slovanov. Objavljeno je poročilo o kongresu, katerega pokrovitelj je bil pok. nadškof zagrebški dr. Ante Bauer. Ves kongres je bil dokaz žive zavesti, da smo Slovani veje enega drevesa in da smo si po jeziku in kulturi, po tradicijah in po značaju sodni kakor brat bratu.

V članku »Slovanstva ideja« kneza Kocija in škofa A. M. Slomskega ugotavlja prel. dr. Grivec, da je knez Kocij predstavnik krvne, osebne in teritorialne zveze med Slovenci skupno z drugimi Jugoslavlani in Češkoslovaki, škof Slomšek pa je

svetniški borec za idejni koridor med Slovenci, Slovaki in Čehi.

Priobčen je referat g. Franceta Steleta o »Skupnih dosedanjih medoslovanških stikih«. Prizadevanja za slovanstvo vzajemnost deli na štiri glavne skupine: na teorijo slovanse vzajemnosti (Jan Kolar), na praktično izvajanje literarne ali boljše kulturne vzajemnosti, na politično in končno na duhovno vzajemnost. Na kraju prihaja avtor do spoznanja, da so trajne vrednosti tudi za slovanstvo vzajemnost nastajale samo v oblasti duha, dočim so se vse iz slučajnih položajev in političnih spekulacij izvirajoče ideologije razblinile v nič in zastoni isčemo opore v njihovi dediščini.

Med drugim piše dr. Janda iz Prage o »Vzajemnosti, načinu in možnostih slovanse zblizanja v bodočnosti«. Drago Obržan iz Maribora o »Slovanstvu v izseljenstvu«, dr. F. Rajec, Bratislava, o »Enociklu »Divini Redemptoris« a Slovanstva, Jan Stolarek, Krakow, o »Nevarnosti komunizma in brezbožništva za Slovanse«, v istem smislu piše J. Ambrož, Bratislava.

V objavljenih resolucijah, ki so bile sprejete na zaključnem zborovanju dne 22. julija 1937, kongres Slovanse Catholicae smatra, da je v sedanosti za duhovno skupnost Slovanov najnevarnejši sovražnik dialektični materializem in ugotavlja, da je najboljša obramba proti njemu uveljavljanje krščanstva in njegovega principa nevarnega zakona, iz katerih sam po sebi raste duševno in moralno zdrav človek: rodbina, narod in država so podlaga zdravi človeški družbi, živeči na osnovi socialne pravičnosti.

Delovanje kmetijskih strokovnjakov v okvirju kmetijskih zbornic

Celje, dne 16. aprila.

Na skupščini slovenskih kmetijskih strokovnjakov v Celju je obširno poročal za kmetijsko zbornico g. prof. Pečovnik iz Maribora, ki je orisal delovanje kmetijskih strokovnjakov v okvirju kmetijskih zbornic.

Kmetijsko zbornico smo posebno Slovenci zahtevali že dolgo. Takoj po vojni so se pričeli glasovi, da je potrebno kmečkemu stanu stanovsko zastopstvo. Ko so bile medtem ustanovljene za druge stanoje v državi zbornice kot njihove stanovske zastopnice, ko so dobili stanovsko zastopstvo trgovci, obrtniki in industriji v zbornici za TOI, ko je bila ustanovljena Delavska zbornica kot zastopnica delavstva, ko so dobili stanovsko zastopstvo v svojih zbornicah že prosti poklici kot zdravniki, notarji itd., je ostal najmočnejši stan v državi, kmet, brez stanovskega zastopstva. Skoraj 20 let je trajal boj za kmetijsko zbornico. Šele s finančnim zakonom za leto 1936/37 je dobila vlada pooblastilo, da izda uredb o kmetijskih zbornicah ter je bila s sklepom ministrstva sveta 21. januarja leta 1937 uredba izdana. Tako je kmet prišel končno do svojega stanovskega zastopstva. Po čl. 11 o kmetijskih zbornicah sestavljajo zbornični svet, ki je vrhovni organ zbornice, izvoljeni člani, katere volijo člani zbornice in sicer vsak okraj po enega, delegirani člani, katere pošljejo zbornice, revizijske zveze zadrug, centralne kmetijskih gospodarskih društev, društvo jugoslovanovskih agronomov, gozdarjev, veterinarjev in kmetijskih strokovnjakov, kakor tudi organizacije vodnih zadrug. Nadalje lahko komitira zbornični svet izmed strokovnjakov po potrebi 10 članov. Tako imajo tudi kmetijski strokovnjaki v zborničnem svetu svoje zastopstvo. Uredba o kmetijskih zbornicah pa ni idealna. Zbornice nimajo ne zakonodajne, pa tudi ne izvršilne oblasti. Tudi imajo državna in samoupravna oblastva do njih le pogoje obveze, to se pravi, da zaslisanje zbornice glede njihovih mnenj s strani oblastev ni obvezno, še manj pa seveda obvezno, da njihove predloge upoštevajo. Dobro pa je vseeno, ker daje možnost uspešnega delovanja kmetijskih zastopnikov v okvirju kmetijskih zbornic. Delokrog kmetijskih zbornic je možno razširiti ako bodo potrebe to pokazale in dosedanje močnejše poslovanja izginile. Poglavitno je doseženo: Naš kmet ima svoje zakonito stanovsko zastopstvo, ki je javnopravna ustanova, preko katere pač nikdo ne more. Namen kmetijske zbornice ni kmetijsko pospeševalno delovanje, temveč je v prvi vrsti stanovsko zastopstvo kmeta, ki zastopa, ščiti in pospešuje koristi kmetijstva, ki proučuje sam od sebe ali na zahtevo oblasti vprašanja, ki se nanašajo na vse kmetijske panoge, zasledujejo pojave kmetijskega in gospodarstvenega življenja in ocenjujejo njihov učinek na kmetijstvo, kakor tudi na celotno gospodarstvo svojega območja. Kmetijske zbornice oddajajo svoja mnenja o načrtih zakonov, uredb in pravilnikov, ki so pomembni za kmetijstvo in gospodarstvo vobče. Zbirajo in obdelujejo statistične podatke o stanju kmetijstva, vodijo zbornični običajev v prometu, izdajajo kmetovalcem potrdila o uvozu predmetov, ustanavljajo in vzdržujejo ter vodijo ali sodelujejo pri ustanovitvi, vzdrževanju in vodstvu naprav, zavodov in ustanov za pospeševanje vseh kmetijskih panog in kmetijskih vzgojevališč. Predlagajo izvedence in strokovnjake za izdajanje mnenj, prirejanje ankete kmetovalcev, podajajo obla-

stvom vloge in pritožbe zaradi zaščite kmetijstva in gospodarstva, sodelujejo z drugimi zbornicami, pošiljajo svoje delegate v zbornice in komisije, ki jih ustanove oblastva in predlagajo oblastem poročila o stanju gospodarstva. Kmetijska zbornica torej v glavnem zastopa, varuje in pospešuje kmetijske koristi in koristi kmečkemu stanu v vseh oziirih. Delo v naši kmetijski zbornici se je komaj začelo. Meseca junija 1937 so bile volitve v kmetijske zbornice. Izvoljenih je bilo 25 zborničnih svetnikov, za vsak okraj eden. Razen tega je bilo v zbornični svet delegiranih 6 članov zastopnikov že omenjenih korporacij, tako da sestoji zbornični svet iz 31 članov. Na ta način je zgrajeno ogrodje kmetijske zbornice in tako dana možnost delovanja in ureditve. Želeli bi bilo, da se ustanovi tudi ekspozitura kmetijske zbornice v Mariboru s posebnim ozirom na to, da je Maribor središče vinarstva in sadjarstva. Vendar zaenkrat tega zaradi pomanjkanja sredstev ni bilo mogoče izvršiti. Kljub kratkemu času obstoja kmetijske zbornice za Slovenijo je ta z delom pričela takoj, proučila je že celo vrsto zakonskih načrtov, načrtov uredb in pravilnikov, ter je predlagala in posredovala za njihovo izboljšanje. Dala je tudi iniciativu za sklicanje gospodarske ankete vseh gospodarstvenikov Slovenije, ki jo bo sklicala banska uprava konec pomladi in ki bo obravnavala vsa vprašanja, ki se tičejo našega kmetijstva in našega gospodarstva. Izmed strokovnih odborov so imeli seje že gozdarski, živinorejski in vinarski odsek. Prvi je obravnaval uzenec mer za les, vprašanje gozdarske šole, gozdarskega fonda in izpremembe lovskega zakona, živinorejski o obveznem cepljenju prašičev, o kastriranju nesposobnih bikov in vprašanje živinodržavniških pomočnikov, vinarski pa je razpravljal o pravilniku o pobiranju banovinske trošarine na vino in žganje, o ureditvi zadrugovinskih vinov, o cenah nabavi modre galice, o preusmeritvi vinogradništva, o izrebljanju samorodnic. Razumljivo je, da je zbornica že v začetku poslovanja imela mnogo težko. Uspešno in vsestransko poslovanje ovira predvsem pomanjkanje sredstev. Sredstva za poslovanje bi naj dobila zbornica iz lastnega premoženja, ki ga pa nima. Najvažnejše delo kmetijske zbornice v bodočnosti bo študij notranjih in zunanjih trgov za kmetijske produkte in možnost njihovega ugodnega plasiranja na trgu, nadalje ureditev pravilnega in agrarno-politično sprejemljivega razmerja v trgovini med agrarnimi in industrijskimi produkti, oziroma vprašanje carinske zaščite industrijskih produktov, ki jih potrebuje kmetijstvo. Iz poročil vidimo, da so stanovski zastopniki ostalih stanov stalno na straži za svoje interese in bo morala tudi kmetijska zbornica biti na mestu. Delokrog kmetijske zbornice je tako obširen, da se bo delovanje v polnem obsegu pokazalo šele tedaj, ko se bo bolj razvila in ko se bo izpopolnitev možnosti delovanja in pristojnosti dosegla. Naša javnost, kakor tudi oblastva v polni meri upoštevajo delovanje, prošnje in zahteve stanovskih zastopnikov drugih stanov. Upoštevati bodo tudi delovanje, prošnje in zahteve stanovske zastopnice kmetov, ako bo kmet sam v okrilju svoje zbornice združen in vztrajen. Res je, da bo moral kmet za zbornico prineesti nekaj žrtve v obliki doklad na zemljarino, vendar mu bo to z obrestmi povrnila, ako bo le na mestu in bo zastopala in ščitila dobro njegove koristi.

Predzadnja ligina tekma v Ljubljani

Letošnje državno nogometno prvenstvo se bliža koncu. Lani je bilo ob tem času središče zanimanja v tem, kdo bo prvi, letos pa je to že popolnoma jasno, kajti BSK vodi tako močno pred drugimi, da ni mogoče več misliti na kakšno izpremembo na čelu tabele. Letos pa je zanimanje osredotočeno na tri zelene klube iz Ljubljane, Belgrada in Zagreba. Vsi trije so na koncu tabele in vsak se loči od drugega le za eno točko. Jedinstvo ima 9 točk, naša Ljubljana 8, Concordija pa 7 točk. Vsak klub pa ima odigrati še štiri tekme. Nedeljski ligaški program je naslednji:

V Ljubljani: Ljubljana : Jugoslavija
v Zagrebu: Hašk : Slavija
Concordija : Bask
v Belgradu: BSK : Gradjanski
Jedinstvo : Hajduk

V Ljubljani bomo torej gledali belgrajske rdeče, klub, ki je v lestvici na 7. mestu in ima 12 pik. V zadnjih tekmah se Jugoslavija ni ravno posebno izkazala in zaradi notranjih nesoglasij ni v svoji nekdanji formi, vendar pa zelo, zelo ne-

varen nasprotnik, ki je lani našo Ljubljano premagal z 3 : 0. V nedeljo morajo naši zmagati, sicer bo Ljubljana morala igrati kvalifikacijske tekme. Račun, katere tekme ima Ljubljana še za odigrati, nam pokaže, da smo v velikih škripih. Doma igra Ljubljana še z Jugoslavijo in BSKom, v Zagrebu z Gradjanskim, v Belgradu pa z Baskom. Relativno najlažja tekma je z Jugoslavijo; v tej tekmi je mogoče izvlči dve polni točki, ki bi Ljubljani mnogo koristile in ki bodo tudi odločilnega pomena. Tega se mora naš reprezentant in naše občinstvo zavedati v polni meri. Nedeljska tekma je odločilna! Od našega ponujenega napada pričakujemo lepe in zlasti koristne igre, od navijačev pa, da bodo znali temperamentno pomagati ob robovih igrišča. Tekmo bo sodil po sporazumu obeh klubov Osječan g. Kap. Nedeljski nogometni program bo torej predvsem važen za vsi tri zelene klube.

Varočajte Slovenski dom!

Vremensko poročilo

»Slovenskega doma«

Kraj	Barometriski stanje	temperatura v °C	relativna vlažnost v %	oblačnost v %	Veter (smer, jakost)	Pada-vine (mm)	Vrsta
Ljubljana	765,6	9,5	-0,2	81	3	0	—
Maribor	764,8	7,1	-1,0	80	7	NW,	—
Zagreb	764,7	9,0	3,0	60	8	NE,	—
Belgrad	762,3	7,0	1,0	90	5	S,	—
Sarajevo	761,8	9,0	0,0	90	10	0	5,0 dež
Sušak	763,2	11,0	5,0	40	3	E,	1,0 dež
Split	761,3	13,0	4,0	70	8	NNE,	—
Kumbar	760,0	12,0	8,0	50	6	SW,	3,0 dež
Rab	763,3	9,0	2,0	60	0	NE,	—

Vremenska napoved: Spremenljiva oblačnost sicer lepo vreme. (Najnižja temperatura na aerodromu —4,0° C).

Splošne pripombe o poteku vremena v Ljubljani od včeraj do danes: Včeraj je bilo do 8.30 popolnoma jasno. Ob tem času so se pojavili na vzhodu in jugovzhodu težji oblaki, ki so se polagoma močno razširili. Ob 9.50 se je oblačnost naglo povečala in je bilo ob 10 pretežno oblačno. Ob 13 in med 15.30 in 16 je pršil sneg. Vse popoldan je prevladovalo oblačno vreme, zvečer ob 19.30 pa se je pričelo jasnit, proti zatonu pa se je popolnoma zjasnilo.

Ljubljana danes

Kolar

Danes, 22. aprila: Soter in Kaj.
Sobota, 23. aprila: Adalbert.

Nočno službo imajo lekarne: mr. Sušnik, Marjetič trg 5; mr. Kural, Gosposvetska c. 10; mr. Bohinec, Rimska cesta 31.

Bolgarske pevke bodo koncertirale v Ljubljani v ponedeljek, dne 25. t. m., zvečer ob 20 v veliki Filh. dvorani. V naše mesto pripelje bolgarski dirigent Krum Bojadžiev svoj ženski zbor, zbor bolgarskih učitelj iz Sofije. V zboru nastopa 60 članic, med njimi solistka gđe. Kristina Koleva. Zbor zapoje vrsto narodnih in umetnih pesmi v priredbi različnih bolgarskih skladateljev kakor Dobri Hristova, Petko Stajnova, Prokopove, Balterova, Obretenova in drugih. Zbori so deloma 4-glasni, deloma tudi s spremljevanjem klavirja. Sedeže ima v predprodaji knjigarna Glasbene Matice. Prav tam se dobi tudi podrobní spored.

Organizacija elektromonterjev, oblastni odbor Ljubljana — obvešča svoje članstvo, da se bo vršil v nedeljo, 24. aprila 1938, redni letni občni zbor ob pol 9 zjutraj v prostorih Rokodelskega doma, Ljubljana, Komenskega ulica 12. Oblastni odbor.

Uprava policije v Ljubljani ponovno opozarja vse stanovalce hiš na določbo § 66 mestnega cestnega reda, po katerem je vsako iztepanje postelje, oprave, žimnice, prašnih cunj itd. skozi okna na ulico prepovedano iz policijskih in higienskih ozirov. Organi policijske straže so do bili strog nalog, da imajo prijavljati vsak tudi najmanjši prekršek teh predpisov in bodo prizadeti občutno kaznovani. Uprava policije v Ljubljani.

Razpis. Kralj. banska uprava razpisuje pri banovinskem inštitutu za zdravljenje raka v Ljubljani dve mestni honorarnih zdravnikov in 1 mesto zdravnika — uradniškega pripravnika, pri banov. bolnišnici v Brežicah pa 1 mesto zdravnika — urad. pripravnika. Prosilci za mesto honorarnega zdravnika pri inštitutu za zdravljenje raka v Ljubljani morajo imeti poleg ostalih pogojev za sprejem v javno zdravstveno službo še posebno prakso na področju, v katerem bodo delali. Prosilci za mesto zdravnika — urad. pripravnika pa morajo imeti zdravniško pripravljalo dobo (staž). Prošnje naj se vlože pri kraljevski banški upravi dravske banovine v Ljubljani do 28. aprila 1938. — Kraljevska banska uprava dravske banovine.

Razstava italijanskega portreta. Razstava italijanskega portreta skozi stoletja v Belgradu spada v vrsto najznačilnejših umetniških manifestacij. Ves naš tisk in vsa naša javnost vidi v njej dokaz živosti našega kulturnega in umetniškega ritma. Za oblikovalce te razstave so dobriše pri nas in v inozemstvu sledeče olajšave: Jugoslavija: 50% za pojedine potnike in za skupine, 75% za potovanje v skupinah študentov in dijakov. — Nemčija: 20—60% za pojedince, kateri izpolnjujejo v tarifi predvidene pogoje, 33—50% za skupine. — Švica: za povratne in krožne karte 20%, za skupine 20—40%. — Turčija: na glavnih progah 45—60% za pojedince, za skupine 50—70%, na evropskih linijah 25%. — Bolgarija: 25%. — Češkoslovaška: 25—40% za potovanje v skupinah. — Grčija: 25%. — Madžarska: 33%. — Razen tega so odobrila naša parobrodna društva olajšave za vožnje na njihovih ladjah in sicer: Durbrovnika: v I. in II. razredu 50%, Jadran: skaj: v I. in II. razredu 50%, Zetaka 50% za pojedince in 75% za potovanje v skupinah, Rečna 50%.

Ljubljansko gledališče

DRAMA. — Začetek ob 20.

Petek, 22. aprila: Zaprt.
Sobota, 23. aprila: »Nočna služba«. Red A.
Nedelja, 24. aprila: »Zadrega nad zadregoc. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol.
Ponedeljek, 25. aprila: »Izpit za življenje«. Premiera. Premierski abonma.

OPERA. — Začetek ob 20.

Petek, 22. aprila: Zaprt.
Sobota, 23. aprila: »Madame Sans Genes. Premiera. Premierski abonma.
Nedelja, 24. aprila: »Prodana nevesta«. Izven. Znižane cene.
Ponedeljek, 25. aprila: Zaprt.

Drama

»Izpit za življenje«. naslov Škvarkinove tridezanske komedije, ki nam obeta v režijskem kakor inscenacijskem pogledu nenavadno zanimivo predstavo. Igra nam pokaže tri generacije, ki doživljajo hkrati najrazličnejše težave, ki pa jih srečno razmoti moč njihovih značajev in vera v življenje. Režiser: inž. Stupica. Premiera bo v ponedeljek, 25. t. m. za premierski abonma.

Opera

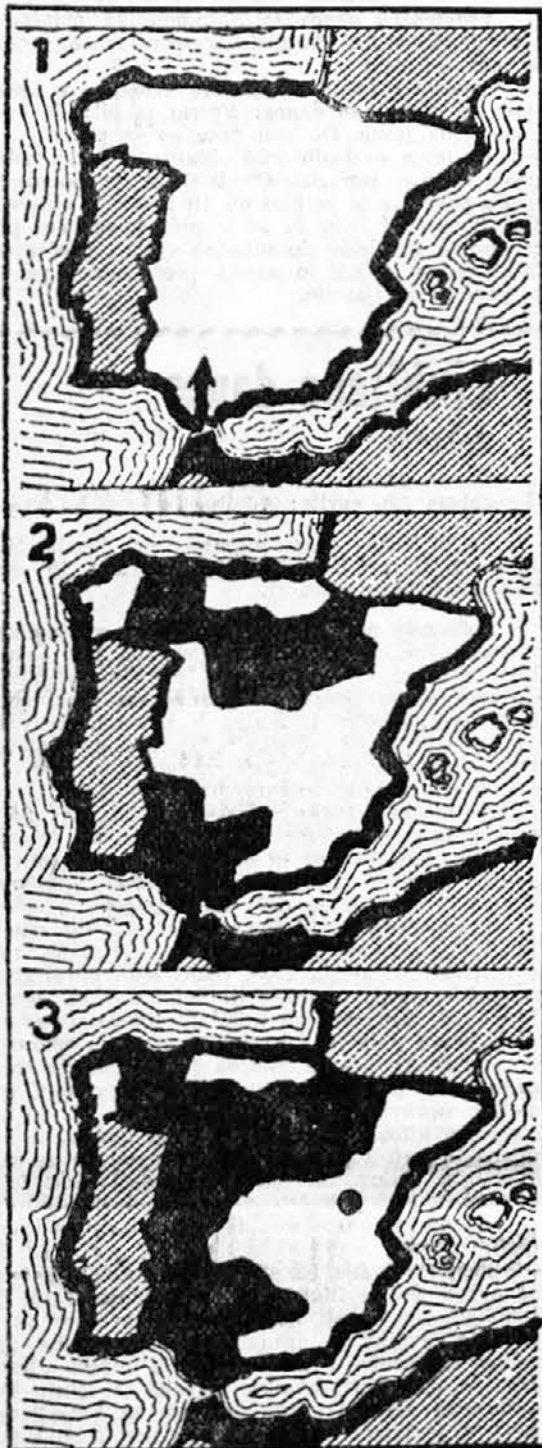
Grinova »Madame Sans Genes« je komedija z glasbo, ki je komponirana v muzikalnem slogu iz 18. stol. Dejanje je zgrajeno na nekaterih epizodah iz Napoleonaovega časa. Glavne partije bodo igrali: Poličeva, Janko, Gorski, Zupan, Peček, Smerkolova in Japljeva. Režiser: prof. Sest. Dirigent: ravnatelj Polič. Premiera bo v soboto, 25. t. m., za premierski abonma.

Vojaški položaj, razmerje sil med Francom in rdečimi ter napovedi o trajanju vojne danes: Španija po 21 mesecih državljanske vojne

Enodnevni dogodki in imena, ki jih o Španiji beremo neprenehoma, s svojo obilico in nepreglednostjo onemogočajo jasno sodbo o pravem stanju v okrvavljeni Španiji, ki jo že ena in dvajset mesecev trga vihar bratovske morije. Zato je primerno, da si ob zadnjih dogodkih na španskih bojiščih, ki jih večina svetovne javnosti ima za odločilne, v besedi in sliki predložimo trezno in brez predsodkov pravo stanje in sedanje razmerje moči v Španiji.

Kakšen je po nacionalističnem prodoru do morja in po zasedbi Vinarosa vojaški položaj obeh nasprotnikov?

Razvoj vojne v sliki

Zemljevid št. 1.: (črni predeli pomenijo nacionalistično, beli vladno ozemlje.)
Stanje 18. julija 1936, ko so prvi Francovi oddelki prepluli Gibraltar in se izkrcali pri Cadixu.
2. 10. avgusta 1936: Franco zavzame Seviljo in Cordobo, general Mola napreduje na severu iz Burgosa in Salamance.
3. 23. avgusta 1936: Nacionalisti osvoje Avilo in Badajoz.

Zasedba obalnega predela v razdalji 50 km in pretrgane cestne in železniške zveze med Katalonijo in ostalo vladno Španijo pomenijo za rdeče strahovit udarec, ker ne more nobena polovica njihove vojske dobiti pomoči in ojačen od druge nikoder, ne po morju, ne po suhem.

Treba pa je pripomniti, da si južni del, nad katerim ima vso vojaško in civilno oblast zdaj sloviti branilec Madrida general Miaja, lahko zadostuje sam, kar se tiče prehrane, ker obsega najrodovitnejše španske predele, ki jih pustošenje revolucije ni zajelo tako, kakor Katalonijo ali Asturijo. Kar se tiče Katalonije, ji bo pomoč v živežu in orožju še prihajala po morju s tiho francosko pomočjo kakor do zdaj.

S to razdelitvijo rdečega ozemlja na severni in južni del se potemtakem ni zgodilo še nič, kar bi nujno, samo po sebi moralo privedi do naglega konca vojne, čeprav bo odločujoče vplivalo na njen izid.

Važnejše v tem oziru in odločilnejše je sedanje stanje bojnih sil pri obeh nasprotnikih. Nacionalistična vojska, ki nadaljuje s svojim prodiranjem na približno 300 km dolgem bojišču, šteje kakih 150.000 bojevnikov. Ta vojaška sila je šibka v primeri z raztegnjenim bojiščem in s celotnim številom katalonske vojske, ki po nedavni splošni mobilizaciji šteje kakih 300.000 vojakov. Toda številke za primerjavo ne zadostujejo, ker danes ne morejo več pravilno ponazarjati pravega razmerja sil med modernimi armadami. Oskrbljenost z orožjem in modernimi bojnimi pripravami, zlasti pa izurjenost vojaštva in preizkušnost v bojih so vsaj tako važne kakor število. V vsem tem pa je prednost nacionalistične vojske očitna že dolgo.

Nacionalistični vojni material in orožje je modernije, njihovo letalstvo številnejše in močnejše tako po aparatih kakor po pilotih. Njihove čete, ki so jih izvežbali in uredili častniki bivše španske redne vojske, ki so se po večini pridružili nacionalističnemu gibanju, so navdušene po ideji in preizkušene v več kakor poldrugoletnem urejenem vojskovanju. Rdeča vlada razpolaga le z armado, ki ni sposobna voditi večjih in sistematičnih, načrtnih vojaških akcij kljub številnim tujim prostovoljcem, ki tudi niso posebni vojaški strokovnjaki, razen nekaj francoskih častnikov in poslanih sovjetskih oficirjev. Ta armada, kolikor ni sestavljena iz tujih prostovoljcev, ki so preizkušeni kvečjemu v posebnih revolucionarjih, šteje po večini vojaštvo, ki je bilo za vojskovanje prisiljeno in čaka prve prilike za beg ali udajo, o čemer pričajo prav zadnji boji ter beg čez francosko mejo. Zato z rdeče strani ni več mogoče pričakovati kakega napada v pomembnejšem obsegu, marveč samo še obrambne akcije, osamljene na posamezne ogrožene kraje. Taka obramba pa bi vojno utegnila zavleči dalje, kakor pa si to obetajo optimisti.

Glavno vlogo pri tej obrambi se zdi, da bo v prihodnje igrala Katalonija. Katalonija ima kake tri milijone prebivalcev in še ni v vojni izčrpala skoraj nič svojih človeških sil. Razen tega ne gre Kataloncem več toliko za levičarsko revolucijo, ki se je izdijala v prvih tednih državljanske vojne, kakor za obrambo njihove politične in narodne samobitnosti, ki jim je nacionalistična Španija ne bo priznala niti v toliko, kakor jim je je takozvani katalonski avtonomni statut pod republiko. To bo pri boju za Barcelono in ostalo Katalonijo nedvomno važen moralni faktor.

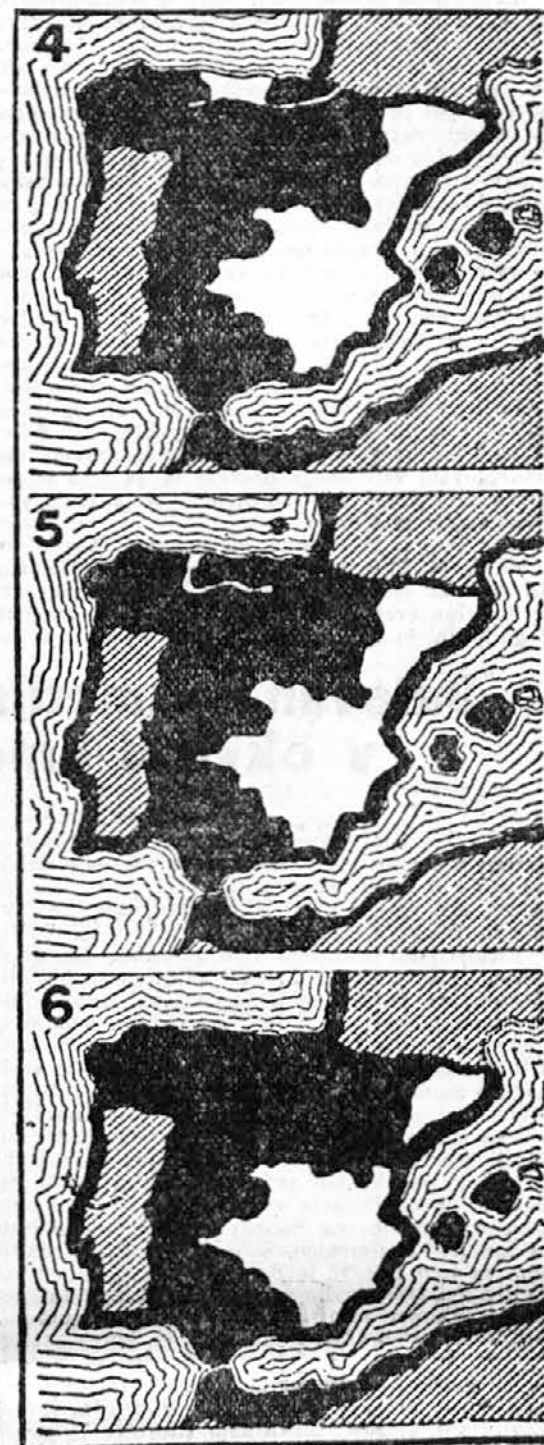
Katalonski odpor proti nacionalistični vojski lahko traja precej časa. Med črto, na kateri so v Kataloniji nacionalisti zdaj, in med pravo Katalonijo, ki teži na morje, je še mogoča goraka pregraja Sierra de Montserrat, ki brani dohod iz Barcelone. Obramba tega gorvoja je z vojaškega stališča lahka, zato bodo nacionalisti tu doživeli še veliko trdega odpora in morda tudi neprijetnih presenečenj.

Pač pa je za rdeče položaj obuben na južni meji Katalonije, ob ustju Ebra in pri Tortosi. Nacionalistična armada bo zdaj skušala preseči vse zveze med Katalonijo in med Francijo ter pod Pireneji prodreti do morja, potem pa v obliki klešč prodirati proti Barceloni.

Južnim španskim pokrajinam, ki štejejo vsega kakih 6 milijonov duš, za zdaj ne grozi, razen v obalnem delu proti Castellonu, posebna nevarnost. Nacionalisti imajo na vsej tej ogromno dolgi fronti

le toliko oddelkov, da vzdržujejo postojanke. Usoda tega dela rdeče Španije je odvisna od tega, kako dolgo bo Katalonija s svojim odporom vezala jedro in glavno silo nacionalistične vojske, da je Franco ne bo mogel vreči na jug. Dokler pa preosnovana katalonska vojska ne bo dala stvarnih dokazov o svoji odpornosti in sili, ni mogoče verjeti napovedim iz Barcelone in tudi ne prerokovati kaj trdnega o tem, kako dolgo bo vojna še trajala.

Nacionalistična Španija obsega danes 322.000 kvadratnih kilometrov in ima na tem ozemlju okrog 16 milijonov prebivalcev. Vladna Španija brez Katalonije obsega 150.000 kvadratnih kilometrov in šteje 6 milijonov duš. Katalonija pa ima 2 milijona 750.000 prebivalcev na 30.000 kvadratnih kilometrih ozemlja.

4. 4. septembra 1936: Padeč Iruna, general Yague osvobodil Toledo in kadete v Alcazarju, februarja 1937 zasedba Malage.

5. Junij, julij in avgust 1937: Zavzetje vsega Severa: padeč Bilbao, Santander in Asturije.

6. Položaj letos v aprilu po prodoru nacionalistov do morja in po zasedbi Vinarosa.

Štibernik se je vozil z avtom in, kot ponavadi, tudi to pot zadremal. Ko se je prebudil mu je neka gospa, ki je sedela poleg njega očitala čes, da je smrčal.

»Kaj, jaz smrčal? Izključeno. Kdo vam je pa to navzele?« »Saj sem slišala.« Štibernik: »Spet ena, ki vse verjame kar sliši.«

Samo ime še ni vse

Ze pred več leti je očarjal ameriške operne poslušalce Enrico Caruso prav tako, kakor danes vse hoče slišati Giglia, Kiepuro in podobne pevce svetovne elave. S svojim glasom si je Caruso v najimnitnejšem ameriškem gledališču prislužil milijone, katere pa je po njegovi smrti njegov sin že v nekaj letih pognal. Šel je namreč v Italijo, se dobro zabaval, se dvakrat poročil in dvakrat zopet razporočil, kar ga je vse stalo lepe vsote, tako da danes pri 33 letih nima čisto nič.

Takoj po smrti svojega očeta je sicer dobil številne pogodbe z različnimi filmskimi podjetji, ki so skušali izkoristiti njegovo ime; ker pa svojega očeta v glasu še zdaleka ni dosegel, občinstvo pa ceni samo to, kar je res kaj vredno, je kmalu zgrabil vsa nameščenja, se upustil v brezskrbno življenje, dokler ni popolnoma obubožal.

Njegovo ime mu danes več škoduje kot koristi, ker vsak takoj spozna, kako daleč so njegove pevske zmožnosti od očelovih. Toliko mu pa je pomaga, da dobi vstop v razne višje kroge, ki pa seveda nočejo nič slišati o kaki poveritvi pevskega vloga. Tako mora živeti samo od miloščine svojih prijateljev in se zadovoljiti s skromnim zaslužkom, ki ga miloščno dobi za svoje neznatne vloge v istem gledališču, kjer je njegov oče navduševal množice in zaslužil milijone.

Strahovi pri belem dnevu

V nekem manjšem kraju v Franciji je prebivalstvo popolnoma iz sebe. V trgovini gospe Piel se namreč gode čudne reči. Ljudje so začeli seveda takoj sumiti razne strahove in »rogatice« samega, da jih je prišel vznemirjati.

Pred nekaj tedni je umrla gospejina stara mati. Še isto popoldne, ko sta bili prodajalki sami doma, se je začel čudni ples. Najprej so se kar sama po sebi odprla vrata v trgovino in v kuhinjo. Istosčasno se je v sobi prevrnila postelja. Vse popoldne je bilo nemogoče imeti vrata zaprta; vedno so se znova odpirala.

Ko je prišla gospodinja domov, seveda ni hotela nič verjeti. Čez teden dni pa se je začelo strasenje ponavljati. Gospa je obesila svojo torbico na kljuko nad posteljo. Torbica je kmalu padla na posteljo, se sama odprla, dasi je bila dobro zaprta; postelja pa je začela zopet plesati. — Ne prestanto so izginjale škarje, šivanke, likalniki in se skrivali pod omare ali celo v postelje.

Nekega dne, ko so izginile vse šivanke, so jih našli zapicene v hrbet neke prodajalke. Tisti, ki jih je našel, jih je imel sam kakih deset v hrbtu. — Najbolj modri pravijo, da je v hiši tako močno magnetično polje, da preklada vse, kar je kovinskega; drugi pa kar dolže nemirne duše in celo Belecubab.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Petek, 22. aprila: 12 Naši zvoki (plošče) — 12.45 Poročila — 13. Napovedi — 13.30 Opoldanski koncert Rad. orkestra — 14. Napovedi — 15. Zenska ura: Po kateri poti je hodila žena do današnje izohrabe (gld. A. Lebarjeva) — 18.30 Giganški orkestri igrajo (plošče) — 19.40 Francosčina (g. dr. St. Lebar) — 19. Napovedi — 20.30 Čila — 19.30 Nac. ura: Razvoj hrvatske mlad. književnosti (Lj. Krajačić, Zgb) — 19.50 Zanimivosti (mednarodna gimnastična prireditve) — 20. Radijski orkester — 20.30 Prenos evrop. koncerta iz Norveške: Saeverud, Sinding in Groven — 21.30 Nekaj lahke glasbe (plošče) — 22. Napovedi, poročila — 22.30 Angleske plošče — 23. Poročila o šahovskem turnirju.

Drugi programi

Petek, 22. aprila: Balgrad: 20 Duhovni zbori, 22.15 Cerkveni obredi — Zagreb: 20 Hrvatska klavirska gl. — 20.30 Norveški evrop. koncert. (iz Oslo), 21.30 Violina, 22.20 Plesna gl. — Oslo: 20.30 Evrop. koncert (Saeverud, Sinding in Groven) — Praga: 19.15 Lahka gl. — 20. Otroški zbor in orkester, 20.30 Oslo, 22.30 Klavir — Pariza: 20.30 Oslo, 21.30 Pesta gl. — Budimpešta: 19.30 Opera, 22.30 Plošče, 23.05 Lahka gl. — Ital. post.: 1. skup. (421, 304 in 283 m); 16 Otroški zbor, 21. Igra, 22. Zbor — 11. skup. (360, 369 in 283 m); 15. Ples, gl., 21. Simf. konc., 22.15 Citre, — 111. skup. (492, 272 in 221 m); 19.30 Zab. konc., 20.30 Oslo, 21.30 Lahka in ples, gl., 22. Kmečka godba — Dunaj: 19.35 Bach-Beethoven, 21.15 Zab. konc., 22.30 Nočni konc. — Berlin: 20. Simf. konc. — Lipsko: 20. Ork. in solistični konc. — Köln: 19.30 Korračnice in zab. konc. — Stuttgart: 20. Vojška godba — Paris: P. T. T.: 20.30 Simf. konc. — Strasbourg: 20.30 Orkestralni in solistični koncert.

ROBERT LORD

POD ČRNO KRINKO

Ni se malo začudil, ko je zagledal ta dva, kako se mirno in brezskrbno razgovarjata, medtem ko se je v dvorani pripetila taka nesreča.

Višji nadzornik se je strogo obrnil k Tedu in dejal:

»Kaj delaš tu? Ugasni cigareto in pojdi takoj k svojemu pokvarjenemu stroju, da boš videl, kaj si zakrivil!«

»Kaj se je pripetilo?« je vprašal Frank.

»Nadzornik bi pač moral vedeti, kaj se godi pri strojih! Seveda, on se lepo razgovarja in kadi cigarete. In to kljub temu, da dobro ve, kakšen mora biti red v tovarni. Ted, na svoje mesto!«

Ted je brž odšel iz umivalnice. Višji nadzornik pa je vrgl strog pogled na Franka in dejal:

»Cemu si ga pripeljal sem od dela. Ali veš, da se je zaradi tega polomil stroj in da je Tedov tovariš prav zaradi tega ranjen. Za vse to si odgovoren ti.«

»Ali nadzornik ne sme govoriti z delavcem?« se je poskušal Frank braniti.

»Med delom ne! Posebno pa še ne takrat, kadar se zaradi tega utegne zgoditi nesreča!«

»Saj jaz ne bi bil mogel preprečiti nezgode.«

»Ce bi bil Ted pri stroju, bi se prav gotovo ne bilo nič zgodilo. Dobro veš, da je njegov pomočnik pri stroju novinec in da se na to delo še ne razume. Samega ne bi bil smel pustiti pri stroju.«

Frank je spoznal, da je on zagrešil nesrečo. Zato je poskusil, da bi s prijateljskimi besedami vsaj nekoliko vplival na višjega nadzornika.

»Pazil bom, da se kaj takega ne bo več zgodilo. Poslušaj, tovariš, ali me hočeš še tokrat zagovarjati pri ravnatelju?«

»Ne vem še čisto dobro,« je hladno odgovoril višji nadzornik in pustil Franka samega.

V tovarni je bilo še vedno veliko razburjenje. Ranjenega delavca so hitro odpeljali v bolnišnico, kjer so mu nudili prvo pomoč. Njegovo stanje pa je bilo nenavadno težko.

Frank je skupaj s Tedom pregledoval pokvarjeni stroj. Višji nadzornik je moral takoj oditi v ravnateljstvo, da poroča o nesreči.

Čez nekaj časa so tudi Franka nenadoma poklicali v ravnateljstvo. Bil je silno vznemirjen in zaskrbljen, ko je počasi stopal tja.

V ravnateljevi sobi ga je pričakoval glavni ravnatelj. Bil je sicer zelo ljubezniv, toda od sile hladen.

»Nadzornik Frank Taylor! Poročali so mi, kaj se je zgodilo v tovarni.«

»Zelo mi je žal, da je moralo priti do tega, toda...«

»Dobro veste, da pri našem podjetju ne sme biti nikakega »toda«. Ne morem drugače, kakor da začnem proti vam podrobno preiskavo, kakor ponavadi v takih primerih...«

»To bi pomenilo?...« je vprašal Frank ves zaskrbljen.

»To bi pomenilo, da od zdaj naprej ne morete več izvrševati poslov nadzornika... To službo bomo morali zaupati komu drugemu... Vas že dalj časa opazujemo. Niste nas zadovoljili. Naredili ste precej manjših napak, toda takih, ki se ne bi smele dogoditi...«

»Torej moram pustiti nadzorniško službo?«

»Mislim, da sem vam dovolj jasno povedal... Če želite, lahko takoj prevzamete svoje staro mesto. Nimamo ravno namena, da bi vam vzeli kruh... Za nadzornika pa bomo postavili koga drugega...«

»To bom še premislil... Upam, da se bomo še videli...«

»Nikar ne poskušajte, da bi te vaše besede moral smatrati za grožnjo. Ne bi rad, da bi med nama prišlo do nesporazumov,« je dejal ravnatelj.

Frank je silno razburjen hitro zapustil ravnateljevo sobo. Odšel je nazaj v tovarno. Preoblekel se je in brž zapustil tovarniško poslopje. Odšel je hitrih korakov do svojega avtomobila, ki je bil poleg drugih na tovarniškem dvorišču, jezno sedel vanj in ga naglo pognal skozi velika tovarniška vrata.

Stari vratar je začuden gledal za avtomobilom nadzornika Taylorja... Ni še vedel, kaj se je zgodilo v strojnem oddelku velike tovarne. Še manj pa je vedel za to, kaj se je pripetilo

v ravnateljevi sobi. Zmigal je z rameni in pomrmral nekaj o današnji mladini...

Frank Taylor na razpotju.

Frank Taylor je podil svoj avtomobil po ulicah Pine Lakea, ko da bi bil znorel. Prometniki so ga poskušali na nekaj križiščih ustaviti, pa se jim ni moglo posrečiti. Frank je divjal naprej, kakor da nikogar ne vidi...

Na glavni cesti je ustavil avtomobil pred nekim barom, za trenutek izstopil, stopil v bar, popil na hitro roko nekaj kozarcev žganja, spet sedel v avto ter odhitel do ulice, kjer je bila drogerija Jones. Stopil je vanjo.

Jonesa ni bilo v delavnici.

Frank je vprašal pomočnika:

»Kdaj se vrne gospod Jones?«

»Dobili smo sporočilo, da se vrne jutri...«

»Povejte mu, da moram nujno nekaj z njim govoriti. Naj me takoj pokliče po telefonu, ko se vrne...«

»Je že dobro, gospod Taylor, povedal mu bom...«

Spet je Frank sedel v svoj voz in ga zapodil proti Bowery-Hillsu. V duši mu je nastajala strahovita zmeda...

Zdaj je izgubil službo, za katero je že toliko žrtvoval... Kaj naj stori. Drugače mu ne preostaja, kakor da se drugi dan pogovori z Jonesom in mu pove, da ne more biti več član Črne legije... Ta organizacija ga je privedla na rob prepada, namesto da bi bila pomagala.

In kaj naj pove ženi?...

Kako se bodo zdaj vedli do njega tovariši, ko bodo videli, da ni več nadzornik?

Ali sploh more prenesti sramoto, da bi spet prevzel mesto navadnega delavca v podjetju, v katerem je bil do danes za nadzornika?

Kdo bi tako sramoto prenesel?

Kaj naj vendar stori?

Franku so se misli divje podile po zbeganih možganih. Nikakor ni mogel najti pametnega izhoda iz tega neprijetnega položaja... Najtežje pa mu je bilo, kaj bo rekla Ruth...

Pripeljal se je domov...

Ko se je avtomobil ustavil pred hišo, se je Ruth pokazala pri oknu, da vidi, kdo je ob tem času prišel.